

A rugókat feszítő F_1 és F_2 erő, valamint a Δl_1 és Δl_2 megnyúlás között érvényesek a következő összefüggések (1. ábra):

1985-02-084-2.eps

1. ábra

$$k_1 \Delta l_1 = F_1, \quad k_2 \Delta l_2 = F_2.$$

A rúd mindkét végére írjuk fel a forgatónyomatékok egyensúlyának egyenletét (2. ábra):

1985-02-085-1.eps

2. ábra

$$Fx = F_2 d, \quad F(d - x) = F_1 d.$$

1985-02-085-2.eps

3. ábra

Jelöljük Δl -lel az F erő támadáspontjánál a rúd elmozdulását! A 3. ábrán látható háromszögek hasonlósága miatt:

$$\frac{\Delta l_2 - \Delta l_1}{\Delta l - \Delta l_1} = \frac{d}{x}.$$

Az öt egyenletben F_1 , F_2 , Δl_1 , Δl_2 és Δl az ismeretlen. Megoldva az egyenletrendszert:

$$\Delta l = F \frac{\frac{1}{k_1} \cdot (d - x)^2 + \frac{1}{k_2} \cdot x^2}{d^2}.$$

Tehát az eredő rugóállandó:

$$k = d^2 \left/ \left(\frac{1}{k_1} \cdot (d - x)^2 + \frac{1}{k_2} \cdot x^2 \right) \right.$$

Ekkor

$$\frac{1}{k} = \frac{k_1 + k_2}{d^2 k_1 k_2} \left(x - \frac{k_2 d}{k_1 + k_2} \right)^2 + \frac{1}{k_1 + k_2}.$$

1985-02-085-3.eps

4. ábra

A 4. ábrán $\frac{1}{k}$ -t x függvényében ábráztuk. A görbe parabola, amely az $x = 0$ és az $x = d$ egyeneseket az $\frac{1}{k_1}$, illetve az $\frac{1}{k_2}$ pontban metszi, a metszéspontok esetében csak az egyik rugó nyúlik meg. A kapott függvény minimuma az $x = d \cdot \frac{k_2}{k_1 + k_2}$ pontban van, ahol $\left(\frac{1}{k} \right)_{\min} = \frac{1}{k_1 + k_2}$, vagyis itt a rugóállandók adódnak össze, így

$$k_{\max} = k_1 + k_2.$$

Ez az a helyzet, amikor mindkét rugó megnyúlása egyforma.

A megoldás során feltettük, hogy az F_1 , F_2 és az F erők párhuzamosak, ami csak addig teljesül, amíg a rugók relatív megnyúlása kicsi.